

פרוטוקול מס' 48
מישיבת ועדת החינוך והתרבות
שהתקיימה ביום ד', ו' באלול תשי"ב (27.8.52)

נוכחים:

ש. פרטיץ - היו"ר
ט. ארם
ח. בוגר
ברמן
א. הכרמלי
ט. כפרית
ד. נצר
י. סמילנסקי
ר. צברי
רימלס

מוזכרים:

שר החינוך והתרבות ב.צ. דינבורג
מר ריגר
מר מיוחס
מר פרידל
אלוף משנה עצמון

סדר-היום:

היו"ר ש. פרסיץ:

אני פותח את הישיבה.
עלינו לעבור עתה על הנוסח החדש בהשוואה
לנוסח הישן של המצע ליסודות חינוכיים וציבוריים לאירגוני הנוער הכעונים
לקבל את חסותו של משרד החינוך והתרבות.

טעיה 1:

י. סמילנסקי:

אני מציע לנסח את טעיה ג' כדלקמן:
"המסעיר להגשמת הציונות, לחלוציות
בהתישבות ולהתנדבות בכל שטחי החיים במדינה."

ההצעה נתקבלה

המחליטות: ש. פרסיץ.

ס. ארם:

אני מציע להשאיר בטעיה ה' רק את המלים:
"המחנך ברוח מגילת היסוד של מדינת ישראל"
(את השאר למחוק).

כמו כן, אני מציע להשאיר בטעיה ו' רק
את המלים: "היוסטר על עצמאותה החינוכית והאירגונית". (את השאר למחוק)

שתי ההצעות לא נתקבלו.

היו"ר ש. פרסיץ:

אני מציעה להשאיר בטעיה ה' רק את המלים:
"היוסטר על עצמאותה החינוכית והאירגונית".

ההצעה לא נתקבלה.

טעיה 2 (א):

א. ריטלט:
אני מציע לנסח את טעיה קטן 3 כדלקמן:
"טיב ההדרכה והכשרת המדריכים".

ההצעה נתקבלה.

ס. ארם:

אני מציע למחוק את הטעיה 1, 2 ו-3.

ההצעה לא נתקבלה.

טעיה 2 (ב):

טעיה 2 (ב) אושר.

סעיף 3:

א. רזמלט:

- אני מציע:
- 1) להוסיף בסוף הסעיף-קטן (א) את המלים:
"הכרעות כנ"ל תובאנה לידיעת ועדת החינוך והתרבות של הכנסת".
 - 2) להוסיף לסעיף קטן (ב) את המלים:
"ב"כ ארגוני הנוער יהיו לפחות בגיל 18 שנה".

שתי ההצעות לא נחקבלו.

היו"ר ש. פרטיץ:

אני מעמידה להצבעה את המצע כולו.

ה צ ב ע ה

בעד המצע	- רוב חברי הועדה
נגד	- סזעת ספ"ם
גמיעו	- הציונים הכלליים

עלינו לעבור כעת לדיון על בעיות הגדנ"ע, וב"כ הגדנ"ע כבר מחכים לנו, ישנה עוד בעיה שעלינו לבררה עוד לפני הפגרה - זוהי בעיית שכר הלימוד בתי ספר תיכוניים.

ס. ארם:

אני מציע לדחות את הדיון על הגדנ"ע, כי בלאו הכי, ההחלטות בענין זה לא

תקבלנה לפני הפגרה.

היו"ר ש. פרטיץ:

עלינו לקיים את הדיון גם מפני כבוד הועדה, שהזמינה אורחים.

שר החינוך והתרבות ב.צ. דיצבורג: אני עומד לפרסם ביום ששי, שאני מקים יחזי ועדות בהשתתפות הציבור:

1) לחקר מצבם הכלכלי של בתי הספר התיכוניים, כדי לקבוע מכוונות של שכר לימוד ומינימום של ציוד. מצב בתי הספר התיכוניים בארץ הוא בכל-רע לגבי שתי בחינות אלה: העלאת שכר הלימוד בלי כל קריטריון ומינימום הציוד שהם מטפלים. אני חושב לשתף בוועדה זו גם את יו"ר ועדת החינוך והתרבות של הכנסת, ועדה זו תצטרך לגזור את עבודתה בזמן קצר ולטטור דין וחשבון; (2) ועדה כזאת תוקם גם ביחס לגבי הילדים הפרטיים.

היו"ר ש. פרטיץ:

אני יושבה מאוד על הודעת שר החינוך, אבל אינני יכולה לקבל שהועדות האלו תהיינה בטקום ועדת החינוך והתרבות של הכנסת, כי ועדה זו היא אשר צריכה להגן בפני ועדת הכספים ומליאת הכנסת על דעותיה בקשר לתקציב המוסדות האלה. בשעה שתלמיד בתי הספר התיכוניים פנו אלינו, הם עשו זאת מתוך הכרה שהמצב הוא קשה והעזרה לא תבוא רק על"כ הועדה מוסמכת תגיד שהדברים הם קשים, אלא הועדה מוסמכת יותר תתבע מהכנסת ומהממשלה לתקן את הדברים. בתור ועדת החינוך, אנו חייבים לקבוע את עמדתנו

27.8.52

בענין זה, אני מציעה לקיים ישיבה קצרה על מנת לערוך דיון בענין זה.

הוחלט לקיים ביום ה' בשעה 8.00
ישיבה בענין שכר הלימוד
בבתי הספר התיכוניים.

אנו עוברים לדיון על בעיות הגדנ"ע.

(ב"כ הגדנ"ע בכנסים)

ש. כפרית:

אנו צריכים לייעד כמה מליח על מצבו של הנוער בארץ כדי להוציא את המסקנות על הגדנ"ע, כי כל ההצעה הזאת לא באה במקרה, היא באה בהתחשב עם מציאות חיינו, עם המצב בו נמצא הנוער שלנו. אם הובעה כאן דעה, כי תנועת הנוער היא המחנכת את הנוער, מחנכת לאזרחות, מחנכת לאידיאלים אנושיים וסוציאליים - אני מוכרחה לציין שאחוז קטן מאוד של הנוער משתייך לתנועות הנוער, נדמה לי שרק כ-20%. אם אומר ש-40% אלף בני נוער אינם לומדים בכלל ואינם משתייכים לשום איגודי נוער, אני חושבת שזהו מספר קטן בהשוואה למצב במציאות.

הנוער בעיר חואר יפה מאוד בדבריו של אלוף משנה עצמון. הנוער הסתהלך בהוצות העיר ללא הכרה מה יעודו בחיים, סופג לתוכו את אוירת סביבתו, את אוירת חיינו, שפעמים רבות היא מתנכרת ויעודו של הנוער, אין זה סוד שחלקו הגדול של הנוער חלומד שואף ללימוד ולהשכלה גבוהה לא לשם של התורה, כי אם אך זרק לסטרה תכליתית סידורית בחיים.

מהו ההווי של הנוער? אנו יודעים מה קטן אחוז הנוער ההולך להתיישבות חקלאית, גם המושבה חדלה להיות מושבה חקלאית, רוב המושבות הפכו למועצות מקומיות, אם לדבר על הנוער העולה החי לרוב במעברות, הטיפול בו הוא דל מאוד, אנו יודעים כי התכנית היפה להקמת בתי ספר ערב הצליחה באחוזים מעטים מאוד, והנוער ממשיך לחיות את חייו מבלי לדעת מה געשה מציבו, מבלי ללמוד את השפה העברית, מבלי להכיר את חיינו, עתידו של נוער זה מעצב מאוד, והבעיה הזאת מדאיגה ומכבידה על כולנו.

לכן אני רואה כתפקיד נעלה וחשוב ביותר

את התפקיד שהגדנ"ע קיבל על עצמו - לרכז את הנוער, להכניסו לאוירה חינוכית, לטפח בו אהבת מולדת, הכרת מולדת, חינוך לעצמאות, חינוך אפוליטי במידה מסוימת, בוויכוח שהתקיים אתמול בכנסת על חוק שירות הבטחון הגדיר זאת שר הבטחון נכון מאוד, הוא אמר שהגדנ"ע אינו הכנה טרום צבאית, כי אם הכנה מולדתית, השאלה היא, מה הם השבילים שבהם צריך להוביל את הנוער כדי לחנכו לאהבת מולדת, וזה אומר לחנכו להכרת מולדת, לעבודה, להפרחת שמחות, יש לציין כי החינוך הצבאי שבו נקט הגדנ"ע, היא אחת הדרכים לכך.

אנו יודעים כי לפני שנים הכרת המולדת

היה לימוד חשוב מאוד בבתי הספר בארץ, כל האוירה ששררה מסביב ללימוד זה הייתה גורם מחנך, ולא היה זה מקרה, זה התמזג יחד לאותה תקופה נהדרת אשר הייתה וחלפה, כאשר הנוער העירוני היה נוהר אל הכפר לחיי התיישבות, נודמן לי לבקר במחנות נוער וראיתי כי אותם יבועים-שלושה שבועות שהנוער חי בנקודה חלוצית בערבה השוממת הם חוייה גדולה עבורו, אין זה אומר שכולם יצאו אחר כך לכפר, אך עצם הענין הזה יש לו ערך גדול מאוד, ויש לעודד ולהרחיב את הפעולה הזאת.

נידונה כאן גם בעית המדריכים. חסריים לנו מורים, חסריים מחנכים ואף מדריכים, יש לקדם בברכה את היזמה של הוצאת אנשים מתאימים סתוך העולים והכשרתם לתפקידים אלה ע"י קורסים שונים, יש להרבות בפעלי ההדרכה והגדנ"ע עושה, כי זוהי אחת הבעיות שאם אין פותרים אותה, היא מתנקטת בנו. צריך להאזר בסבלנות וללכת צעד אחר צעד כפי שעושה זאת הגדנ"ע.

הנוכח החכרמרוח על כך שאין מנצלים את

מורי ההתעמלות בכיתה מספקת, שאין מעריכים את כוחם ויכולתם. גם אותם יש להכשיר ולחנך לקראת התפקיד הזה.

נראה לי שאין עוד לדון כרגע על הוצאת

הגדנ"ע כמסגרת בית הספר, אינני רוצה לדבר כעת על קהילות הנוער, אני חושבת שהענין עוד לא בשל בכיתה מספקת, יש לחפש כל מסגרת, כל אפשרות להכשיר הנוער לגדנ"ע, ואין לזלזל כלל במסגרת שנותן בית הספר, עם כתיוב מסודרות ושעות לימוד קבועות.

ברצוני לאמר גם סיהו על הרוח הצבאית

שבחינוך הגדנ"ע, אנו מאמינים כי יבוא יום אשר בו חתגשם משאלת בני-אינו שלא תהיינה עוד סלחמות, אבל במצב שאנו נתונים בו כיום, החינוך להכרת הסולדת אינו חינוך צבאי גרידא, זהו חינוך לאהבת מולדת, לנאמנות לסולדת ולאזרחות טובה, פה יש רק לקבוע גבולות, ואין זה קל כל כך לעשות זאת. בזמן הסיוור במחנות הגדנ"ע, החרשמת מאור פרט הידיעות ומיחס הנערים, אבל נראה לי שהמסר הצבאי הסורר בהם אינו הכרחי, אינני יודעת אם הרוח הצבאית מועילה תמיד לחינוך הילד לעצמאות, נראה לי שבזה יש לקחת את המינימום הרוח שבלעדיו אי-אפשר לקיים קורס, אנו יודעים שמתקיימים מחנות גדנ"ע גם מחוץ למסגרת הצבאית; ישנם קורסים המתקיימים לחוף ים ולאן דוקא בבסיס גדול, נראה לי שיש להסנע מהמסגרת הצבאית הטהורה עם הצדעות וקיימות, אין בזה כל צורך, האדם יתרגל לזה בהיותו בצבא, מוטב שילדים בגיל צעיר יחיו באווירה שאינה חריגה כל כך צבאית טובהקת.

נראה לי שגם להבא מריכה מספקת הגדנ"ע

להיות תחת פיקוח משרד החינוך, וחתכניות מעומדים לכצע צריכות להיות כחובבות בצותא, אל גהפוך את הגדנ"ע להכשרה טרום צבאית בלבד, עם כל ההכרה שאנו צריכים צבא משובכלל מאוד, נדע גם לשמור על הרוח החופשית ועל העצמאות של הנוער, וחרי יש לנו דוגמאות טובות מבנינו, אשר בלי המסגרת הצבאית הזאת ידעו לספוג לתוכם את כל האחריות, הדאגה והחרדה למדינה.

א. הכרמלי:

על פעילות הגדנ"ע לא רק שמענו, גם

קראנו, גם ראינו, ונעים היה להרגיש ב-3

הצורות הללו, גם סתוך שמיצה, גם סתוך קריאה בספרות וגם סתוך ראייה, כמה טהורה ומחנכת גישה מסת הגדנ"ע, אין הקיף הגדנ"ע את הנוער בכללותו.

בהיותי כורה לא פעם קבאלי במדריכים

לפעמים היה מופיע בני"הם מדריך ההכשרתו הפידגוגית הייתה למטה מונו של המורים ובידיעות לא כל שכן, והוא היג כמה דברים פז כמה יותר טוב מאשר המורים, אולי היה זה סתוך קרבתו לנערים, בלי האיפסלא של בני"הם, בלי תעודות ובלו ציונים, את הקרבה הזאת הרגשתי בתנועות הנוער ואת שלימותה המוחלטת ראיתי בגדנ"ע, המורים והמנהלים של בחי הספר התיכוניים מתנגדים לכל שינוי בחיי בית הספר, כי טבעי הדבר שטוסר מגובש, כאשר הוא נתקל בהפרעות מסוג זה צריך להתגונן, אך עליהם לזכור כי משהו התחולל

בשטח זה, ואם מסהו נפגם בסדר י בלח הספר, עליהם להתחייב במצאוח זו.

חבר הועדה ברמן אמר: הזרעזעחי מהמהפכה

האנטי-פידגוגית והאנטי סוציאליה של התכנית החדשה של הגדנ"ע, האמנם כל הפעולה של הגדנ"ע היא אנטי פדגוגית? האם הבסלה בססטאוח יונה יותר מהמסע וטבל החינוך בבסיסים? אמנם הנערים חוזרים הביחה עייפיה ורוציה רק ליחון, אך האם זה רע כל כך?

אשר לכיסועת הקשה בגדנ"ע, הרי בבחי הספר

שוררת מסמעת קטה פי כטה, הלואי ויכלו המורים לראות בכי"הם אח הקרבה הזאת בין הטורה והתלמיד עד כדי שישוה הגבולות, ודוקא מחוך תום וכשהר כפי שקיים הדבר בטפעל סבורך זה שהגיע למדרגה עליונה מאוד בחינוך והכשרה פידגוגית.

ח. בוגר:

חינוך הנוער אינו רק הכנה לקראת החיים.

הילד בן ה-14 חי אח חייו, ואנו צריכים

לתת לו את האפשרות להתפתח לפי רצונו ולפי טה שאנו חושבים למחאים למצבו. מה שנחוץ לנו היום בשביל הדור הבא הוא קיור למולדת. הילד צריך לדעת את הארץ, לאהבה ואז גם יהיה מוכן להקריב את חייו למענה.

כולנו צריכים לדעת להגן על המולדת

ולהכיר את הנחיצות בהגנה זו. ברור שכלי להגן על המולדת, צריך לישיבה, לשטור על כך שלא תהיה שמטה ולהוציא מפנה את אפשרות הקיום.

אם מדברים על חלק זה של ההגנה במכחיירים,

מה שאנו קוראים בשם "צבאיות", מתעוררת השאלה, האם אנו צריכים לשחרר את היטוב מתפקיד זה ולהטילו על הצבא בלבד, או שאנו צריכים לאמר לעם: אנו אנטי הצבא, אנו מגיני המולדת, על כולנו, הגברים והנשים, להגן על חינוך וכבודנו.

איך לעשות זאת? לארגן את כל הנוער מגיל

14-18 בבחי הספר ומחוצה להר ולהכריח את ההורים ונותני העבודה לשחרר את הנוער לפעולות הקצורות בכך. כפי שקיים חוק חינוך חובה לילדים בגיל 5-14, כן חייב להיות חוק חינוך להגנת המולדת לנוער בגיל 14-18, אשר יחול גם על נערים שאינם לומדים. ליטור הגנת המולדת צריך להיות אינטגרלי בהכנית בית הספר. כמו שצריך ללמוד דברי הימים, שפוח וגיאוגרפיה, כן צריך ללמוד גם כיצד להגן על המולדת, ולשם כך צריך לדעת כיצד להשתמש בנשק, יש צורך בטעורים קבועים וכסודרים ובמסמעת מעולה. הנוער צריך ללמוד את הגנת המולדת למעשה ע"י אנשים המומחים לכך.

אני מציע לקבל את ההחלטה הבאה: חובה

על המדינה לתת לנוער בגיל 14-18 את כל ההכנה הדרושה כדי שידע להגן על המולדת. אשר לאמצעים הדרושים לכך - זו עינינה של ועדת הכספים. כל זאת צריך לקבוע עוד לפני פתיחת בחי הספר. המורים הצבאיים צריכים להיות בעלי הכשרה מתאימה להדרכה, הם צריכים לקבל את ממכורחם מבית הספר וצריכים לעמוד תחת פיקוחו של מנהל בית הספר.

י. טלילנטקי:

אני מכיר את הגדנ"ע עוד מלפני קום

המדינה. אין זה דבר מנוצר רק עכשיו;

התלבטתי בשאלוח אלה טכבר, כי בעצם המוסג חינוך טרות צבאי קיימת מחירה, טטוט טלדעחי צבא זה ענין הסותר חינוך, כל צבא מלכד אצטים להרוג. כמובן, הצבא יכול לעשות כל מיני דברים טובים וחיוכיים, אבל אלה אינם מטוג טהוחו, אלא תפקידים חשובים טאולי מרכחים בזמן שלום את אופיו האכיתי של הצבא.

בצבא יש צורך במשטר מזורז של כניעת המביאה ציבור של אנשים לידו כך שיצליחו להרוג ביתר קלות וביחוד יכולה. חינוך הוא ההיפך מסמרתו ומאמציו של הצבא.

אמנם, ההריגה הזאת באה לשם דבר מסויים, לשם מסירה על אנשים, למסרת הגנה, ואם זו הכוונה, ניצבת שוב השאלה, האם באמצעותו של הצבא אתה לומד להגן על עצמך מבחינה בטחונית? לפי הכרתי, ככל זמריקים את הנער מהנסק, הדבר הוא לטובת שני הצדדים, לטובת הצבא, וככל שקום, לטובת הנער. יתכן שאני קיצוני מאוד ויתרן שיש כל מיני ניסוקים שכנגד. מתוך עבודתי הגעתי למסקנה: הרחק את הנער מנסק ועי"כ תעשה אותו גם לחייל יותר טוב, כי הכרחי הוא שאם הנער ילמץ יותר הסטוריה ויהיה חקלאי יותר טוב, יהיה גם חייל יותר טוב מאשר אילו הייתה ללמוד את השימוש ברובה. אין לך דבר קל מללמוד שימוש ברובה; אין לך דבר קשה מלחנך חייל, והדבר הזה סוכח בקלות. ראו כמה זמן יש ללמד מחוטר תרבות את הדברים האלמנטריים ביותר ובאזו קלות יחסית נלמד הדבר לאדם בן תרבות לדעתי, אם נחנך את הנער לחקלאות, נחנך אותו יותר טוב לצבא, אע"פ שהצבא הוא גלולה סרה שחייבים לבלוע אותה לא משום שפער יכיה שמכבדים אותה, אלא משום שזה הכרח קיום. את לימוד הנסק חייגו הרבה יותר טוב אם ילמד הנער מלאכה, הכרת הארץ, אם ידע יותר טוב הסטוריה ובמרוצת הזמן יחפוש את כל העניינים הצבאיים ובמסך זמן מושט ביותר. לכן, אני כשלעצמי מחנך לכך שילמדו נוער כל צד להתמסר בנסק. בהקפתי זו אני בודד גם בחוך חוגי, אבל אני חושב שהדבר הזה הכרחי ויחנך חיילים הרבה יותר טובים. אם הנער יתן אזרחים המכירים את הארץ, אם יהיו אנשים היודעים עבודה והמכירים פרטות חיים, זה יעשה אותם לאזרחים טובים, לחיילים לא פחות טובים ואולי טובים יותר, משום שידעו ללחום וידעו לשם מה הם נלחמים.

לדעתי, החיוב הגדול ביותר במסגרת הגדנ"ע היא ההזדמנות של פגישת כל הנוער. זאת לא עושה שום תנועת נוער ואין זה שולל את תנועת הנוער, משום שתנועת הנוער הטובה ביותר, הצריף שלה מכיל רק את ילדי אותה שכונה, יש בה חינוך כנזרי מסויים, רק לרעיון מסויים, הם מכירים רק אנשים ידועים, רק הסקפות ידועות, רק עחון ידוע. הגדנ"ע הוא מסגרת שבה נפגש כל הנוער לענינה של כל המדינה. במידה שהנוער נוטע עצים, הולך לערבה ועוסק בניקוי כפרים נטושים - זוהי פעולה חשובה שתבוא עליה ברכה ויש לעודדה בכל מחיר.

אני רוצה לעבור לנקודה אחרת. הגדנ"ע טובל מחוטר כוח אדם, ואין האצטה במהותו, זהו פרי מצאות מסויימת. מתוך כך אני מחייב יותר אפשרויות כאלה שיקבצו נערים לפעולות גדולות, לפחנות גדולות ולפי התכניה החדשה זהציע אלוף טיבה עצמון. תכניה זו מאפשרת לקבץ יותר מחנכים במקומות אחד. מה שנוגע לבני"הס, השגיאה הייתה בזה שהטילו זאח על המורים להחעמלות ולא על מחנכי הכחות. האם כל מי שהוא קל רגלים הוא גם הטובסר לחנך נוער? אינו אומר שום דבר נגדם; יש ביניהם מורים כלילי השלמות, אבל בדרך כלל הפעולה הזאת בני"הס היא פעולה צדדית והכורה שתיחס אליה בניטול מסוייה. זו צריכה להיות פעולתו של טנהל בני"הס ומחנך הכחה בראש וראשונה. אם אני מעמיד את פעולת הגדנ"ע כפעולה של הכבר, חינוך, הכרת הארץ - אין זה ענינו של מורה ההחעמלות בלבד.

אשר לאסונות שקרו בכמה מפעולות הגדנ"ע, מקרים רבים כאלה ארעו בכל המסגרות, גם בבחי הספר; לעוכח זאח, יש ערך גדול בחינוך הנוער נגד פינוק. החנאי שמעמיד כיום הנוער לעריכת מיוף הוא, שלא יהיה זה ברגל. יציאת הנוער מתוך ההווה הקבוע שלו הוא גורם מחנך, ובפעולה זו יש לשתף מורים ואת טובי המורים. שילוב טוב של מורים בצבא עלול לתח תוצאות טובות.

אם אטכס את דברי, בדרך כלל אני נגד הצבא אע"פ שאני חייל המכלא את חובתי ויודע עזה הכרח וכהכרח אני עושה את הדבר הזה סתוך **הצדן** **ההגנה** שאני עושה דבר טוב. אני מוצא יצבא סותר חינוך טוהר שהוא מלמד להרוג, ולא **חשוב** אם זה צבא אדום, כחול או ירוק. כל צבא נברא בשביל להרוג. אם רצוננו בחייל בעל ערכים, אל נחנך אותו מיר כיצד להשחמש בגשק, נלמד אותו להכיר את הארץ, את ההסטוריה וכו'.

ר. זכרי:

בניגוד לדעתו של חבר הועדה ממילגנסקי, אני דוקא מחליבת את החינוך להגנה. אני מסכימה לדברי חבר הועדה בוגר, שיש צורך כאילו חילונים בגדנ"ע ואני רואה את המיקון הרציני ביותר בהצעה החדשה של קהילות הנוער, וזה בעיקר לגבי הנוער העולה, חינוך הנוער במעברות וכיחוד חינוך הנוער העובד בערים. אני חושבת כי ביהל לנוער הזה, המדינה לא מלאה את חובתה בכידה מספקת. לצערנו הרב, רובו של הנוער העולה הוא נוער הפרוורציה, אותו נוער עולה שזכה להתקבל לקיבוצים ולקבוצות, קיבל חינוך בריא ורצוי, אך הנוער הזה לא קיבל, לדעמי, דבר. הוא נמצא באוהה סביבה שהיה נמצא בה עד עכשיו, בתוך הבית הצפוף עם המספחה המסופלת בילדים ובתוך החכונה הפלוכלת והעזובה. אם קהילות הנוער מוצאנה את הנוער הזה סתוך המביבה הזאת ותעברנה אותו למביבה ברילאה יותר - בזה אני רואה הרבה מאד.

לפי מה שמענו מה, אין החנגרות למודיה לחינוך זנוקס : הגדנ"ע, אם כן, מה הצעקה והחפוררה בעחונות? אני חושבת שפה יש קוסטלכט של טיבות, ואחת המיבות העיקריות היא חרות ההוריה. במלחמת הזחרור נפלו טובי הבנים, וכמובן ההוריה חרדים, כיון שלא נמסרה להם הטכרה שתאיכה. אני מאזימה את הגדנ"ע על אשר לא הביא את ההוריה לחוך בסיוע הגדנ"ע, על מנח להראוח להי מה עושים הנערלים. כמוכן, היו גניאוח; עצם העובדה שלא היחה בדיקה רפואית מספקת, שלא היו מכונניות אשר ילון את הנערלים ויאספן את אוהם הנערלים שלא יכלו ללכת כרגל - כל אלה הם דברים שאפשר לחקנם. האסונות זקרו לכמה מחניכי הגדנ"ע, עלולים היו לקרות בכל מקרה אחר. איני חושבת כפי שהחבטאו כאן חברי הועדה רוזאל וכרמן, שאנו מחפכים את את הנוער חינוך ספרטאי. אני זוכרת שבדיוק לפני מלהסת השחרור התקיים בירושלים סימפוזיון בענין הנוער, אשר בויהביע הפרופ' סימון החנגרות עצומה למיליטריזם של הנוער, והנה לא עברו כמה חדשים על מנח שיווכח כי לא צדק.

נציגי בחי הספר המיכונייה הגיעו את

דעתם, שהחינוך ההגנתי צריך להינתן בכל"הם. אני מחנגדת לכך בהחלט, ובהצונו להטביר מדוע. בי"הם הפריע חמיד לכל החינוך ההגנתי, כל הפעולה הזאת היחה בניגוד לרוחו. ובכלל, אני חושבת למסירד החינוך אין חוקף מספיק כדי לקבל עליו את התפקיד הזה. לכן אני מחנגדת גם למגמה הצבאית בתוך בי"הם החיכון, אני חושבת שהיא לא תצלח. למסירד הבסחון יש יותר אמצעים לכך, לטם מה גם הכפילות?

איני חושבת שפעולות הגדנ"ע צריכות

לתרכז דוקא בתוך הבסיסים הצבאיים. הן יכולות להתרכז ליד הבסיסים, כדי זיוכלו להיחמם בכל החונות הצבאיים, אך לא בתוך הבסיסים עצם.

אני מחנגדת לקיור פעולות הגדנ"ע

בטגרת בי"הם מעוד מליכה. הנוער בגיל זה זקוק להגדרה עצמית. הנער אינו רוצה לקבל את החינוך ההגנתי בתוך בי"הם, הוא מרגיש צורך להיות מחוץ לבי"הם. הנוער צריך הרגשה של הגדרה עצמית. הסורדין צריך להיות חבר, חבר בעל הכשרה, ולא מורה להעמלות.

ע.צ.

סר פרידל:

בחקבל הרושה כאילו אני נגד הגדנ"ע.

אני יצאתי מחוץ הנחה שהגדנ"ע הוא חלק

הכרחי בחינוך שלנו, ולכן הוא צריך להיות בבי"ה.

אני מסכימה לדברי סר ממילונסקי בקשר

להרס ערכו של החינוך בגדנ"ע. לא הצעתי למסור את הגדנ"ע לסורי

ההתעללות, אבל יצנו גם חלק מקצועי בגדנ"ע הדרוש אסון מסויים, אשר

בו צריך לסחף יותר את מורה ההתעללות. אני מתנגד להוצאת הגדנ"ע מחוץ

בי"ה.

בשם גמטניה הרצליה אני יכול למסור,

שהיא מסכימה למגמה צבאית בחוץ בי"ה. כיון שישמעה בלישיבה האחרונה

הערה, פאלון המגמה החקלאית בגמטניה הרצליה נכשלה ומכיון שלא דנים

כעת על החקלאות, אני מבקש למסור לחברים תזכיר בכתב על המגמה החקלאית

בגמטניה הרצליה.

היו"ר ש. פרטיץ:

מכל חברי הועדה, רק אני לא הכעתי את

דעתו. כמו כן, לא ניחן לב"כ הגדנ"ע

ולב"כ משרד החינוך להעיר את הערותיהם. הבעיה היא רצינית מאוד, ולא

יתכן שנחליט עליה מחוץ הפזון. לכן, אני חושבת שלא תתנגדו להצעתו, לקיים

ישיבה אחת בין החגים לבין גמר הפגרה, על מנת למכס את הבעיה.

(הישיבה נבעלה)